Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik*, *J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldberger*, *Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 41. Braşov, Joi, 22 Februarie (5 Martie) 1896.

Condeiul simbriaş.

V.

Din cele premerse vĕḑurăm, că décă la 1884 a putut fi temere, că cineva din sînul partidului nostru naţional va „intriga“ în favórea unei înţelegerĭ cu „partidul român guvernamental“, aşa numit al „Viitorului“, acéstă temere avea loc numai faţă cu directorul politic de ḑiar, care de-odată cu nou înfiinţata „Tribună“ a fost întrodus în cetatea solidarităţii nóstre.

Ioan Slavicĭ nicĭ nu s'a vĕḑut bine în Sibiiu şi a şi început „sĕ-i înveţe pe Românii ardelenĭ cum trebue sĕ facă politică“: recunoscênd „stările de lucrurĭ“ create dela 1867 încóce, modificând programul lor „ca sĕ nu mai fiă bănuiţĭ de tendinţe nelegitime“ şi întinḑênd mâna „fraţilor intraţĭ în partidul guvernamental“.

Precum dênsul laudă astăḑĭ în broşura sa pe Coloman Tisza ḑicênd:

„este un *adevĕrat om de stat*, care are *concepţiunĭ clare, scie sĕ alegă mijlócele* şi înaintéză cu *hotărîre nestrămutată* spre scopul ce-'şĭ pune“ (pag. 93),

tocmai aşa scriea el în ajunul conferenţei naţionale dela 1884:

„e *clară idea politică*, pe care d. Tisza a încercat a-o realisa şi nu 'i se póte tăgădui nicĭ **îndreptăţirea**“ („Tribuna“ nr. 29 din 1884).

Sĕ vedem acuma, ce valóre au datele istorice, pe carĭ Ioan Slavicĭ îşĭ întemeiéza în broşura din cestiune espunerea „situaţiunei“.

False sunt datele, falsă este şi espunerea.

Mai întâiŭ dovedesce, că n'are ideiă despre cele mai însemnate evenimente.

Aşa vorbind de atitudinea Metropoliţilor noştri imediat după încheierea pactului dualist, ḑice:

„Metropolitul *Sterca-Şuluţ*, care ţinea sĕ conducă lupta şi *contra* guvernului, a **fost nevoit sĕ se retragă din scaun,** ér Metropolitul *Şaguna*, care ţinea sĕ-şĭ păstreze posiţiunea, om tot-déuna corect, a rostit vorbele: *Flere possem, sed juvare non*, şi a sfătuit pe Românĭ *sĕ se împace* cu starea de lucrurĭ creată cu învoirea monarchului lor“.

Mai întâiŭ este cu totul fals, că Şuluţ ar fi fost nevoit sĕ se retragă din scaun. El *a murit ca Metropolit* în Blaşiu în Septemvre 1867. Al doilea, Şaguna a pronunţat vorbele: „*Flere possem, sed juvare non*“ (a plânge pot, dér a ajuta nu) nu la 1867, ci în tómna anului 1865 înaintea deschiderei dietei feudale din Cluşiu, care a făcut prohodul autonomiei Transilvaniei. Prin acéstă schimbare a timpului, Slavicĭ dovedesce, că pentru el ceea ce s'a petrecut între 1865 şi 1867 în Ardél e *terra incognita.* Şi totuşĭ acest period a fost decisiv pentru Românii ardelenĭ, căcĭ pactului dualist i-a premers decretarea fusiunei Ardealului cu Ungaria la Cluşiu şi în acest timp cade lupta între cei doi conducĕtorĭ Şaguna şi Şuluţ, cel dintâiŭ stăruind pentru „împăcarea cu starea de lucrurĭ“, cel din urmă mergênd contra cu curentul poporal, luptă, care s'a sfîrşit atuncĭ c'o isbêndă a lui Şaguna, întru cât adecă i-a succes a face pe Şuluţ sĕ cedeze faţă cu dieta feudală (Noemvre 1865) şi sĕ intre în ea împreună cu ceilalţĭ regaliştĭ şi deputaţĭ românĭ.

Din acest moment se dateză mişcarea, ce a avut de scop emanciparea Românilor ardelenĭ de sub conducerea Episcopilor, nu dela 1867, cum ḑice Slavicĭ. Acesta ignoréză asemenea cu totul luptele înfocate, ce au urmat între unioniştĭ şi autonomiştĭ, orĭ activiştĭ şi pasiviştĭ, până ce li-a pus capĕt „solidaritatea naţională“ la 1881.

Ceea ce însĕ este şi mai bătător la ochĭ, Ioan Slavicĭ nu scie nicĭ ceea ce s'a petrecut atuncĭ, când făcea el „marile ispràvurĭ“, cu carĭ se laudă în broşură.

Evenimentele dela 1881 le confundă cu cele dela 1884, ér pe aceste cu cele dela 1887.

Ḑice de pildă, că la 1884 preşedintele partidului a fost părintele vicar Nicolae Popea şi că acesta — nefiind accesibil pentru politica de duplicitate cu „Viitoriştii“ — s'a retras din comitet, ér preşedinţa a luat'o d-l Partenie Cosma. Adevĕrul este însĕ, că la 1884 preşedinte a fost George Bariţiu ér d-l N. Popea a fost în comitet numai până la 1881 când s'a retras, însĕ nu din causa „Viitoriştilor“, de carĭ atuncĭ nicĭ pomenire nu era încă, ci din causă că soţii sĕi activiştĭ au îmbrăţişat deodată cu „solidaritatea“ şi politica resistenţei pasive. D-l P. Cosma a fost preşedintele comitetului dela 1881 până la 1884, ér în 1884 s'a retras de bună voiă din comitet, nu „silit“. Pe acesta odată îl face „preşedinte“, la 1884 (pag. 15), ér mai târḑiu, tot la 1884, îl „silesce“ sĕ se retragă din comitet (pag. 26). Mai departe spune, că conferenţa dela 1884, câte-va sĕptĕmânĭ după înfiinţarea „Tribunei“ s'a pronunţat „contra politicei de solidaritate“, ce nu s'a întâmplat nicĭ atuncĭ, nicĭ mai târḑiu, spune că s'a hotărît „presentarea“ Memorandului, ceea ce s'a întâmplat numai după trei anĭ, etc. etc.

S'ar părea, că sunt secundare scăderile de mai sus. In realitate însĕ pe ele îşĭ baséză Slavicĭ deducţiunile, pe acele îşĭ clădesce defăimările şi denunciaţiunile sale.

Décă ar fi ţinut sémă numai cât de puţin de adevĕrul istoric, putea óre s'ajungă la infama conclusiune, că „solidaritatea naţională“ a fost numai o „*intrigă primitiv ţesută*“ pentru a înşela pe Românĭ?

Firesce Slavicĭ, ca toţĭ cei de sânge strĕin, scie sĕ facă intrigĭ mai perfect şi mai cu meşteşug ţesute. Şi Moţii îi trimit „Album!“

O datoriă.

Unul din amicii fóiei nóstre ne trimite spre publicare următórele rĕndurĭ:

Onorate D-le Director!

Daţi-mĭ voiă, ca în acest mult încercat şi valoros organ românesc de publicitate, care cu glas profetic ne-a făcut mereu atenţĭ la urmările triste, ce va avé pentru causa cea mare a românismului curentul primejdios, care a fost importat la noi de nisce ómenĭ micĭ de suflet şi marĭ de patimĭ — sĕ ḑic şi eu câte-va cuvinte la situaţia penibilă, în care ne aflăm. Am ţinut s'o fac acésta tocmai în colónele „*Gazetei Transilvaniei*“, a cărei atitudine sinceră, corectă, bărbătéscă şi naţională a impus şi impune pretutindenĭ, ér décă vocea ei gravă şi seriósă a fost une-orĭ nebăgată în sémă de unii dintre ai noştri, aḑĭ fiţĭ pe deplin încredinţaţĭ, că o apreţiéză şi o înţeleg toţĭ cei nestricaţĭ în cugete şi simţirĭ.

Lung şi greu este drumul, ce nemul nostru amar prigonit şi nedreptăţit are sĕ-l străbată încă de aicĭ înainte spre ţînta, care sĕ-i asigureze libertatea, independenţa şi egala sa îndreptăţire naţională.

Lung şi greu, plin de ispite şi amăgirĭ a fost şi până acuma acest drum, dér orĭ cât de peripeţios şi anevoios a fost el, noi l'am străbătut asemenea călĕtorului curagios şi brav, care plecând hotărît înainte, urcă délurĭ şi munţĭ, trece peste stâncĭ şi

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Contesa de Espanna şi mazĕrea.

Contele de Espanna, ministrul de resbel al regelui Ferdinand VII din Spania, şi căpitanul general al Cataloniei, era un bărbat plin de spirit şi fórte original. Era pe lângă aceea un gurman în sensul strict al cuvêntului şi îi plăceau mesele acoperite cu bucate bune, cu tóte că de altmintrelea era păstrător. Mâncarea lui de predilecţiă era mazĕrea tînĕră, pe care o poţĭ avé în Spania în orĭ-ce anutimp.

Intr'o ḑi contele ordonă bucătăresei sĕ-i gătéscă mazĕre tînĕră la prânḑ, dér din întêmplare soţia sa visită în acea ḑi bucătăria şi află pe bucătărésă chiar când curăţea mazĕrea. Contesa era o mare duşmană a acestei legume, se îngreţoşa de mazĕre, nu o putea vedé, cu atât mai puţin mânca, şi astfel ea porunci bucătăresei sĕ nu gătéscă mazĕrea pentru masă.

La timpul obicĭnuit se aşeḑară la mésă. După-ce fură servite mai multe bucate, generalul căuta înzadar mazĕrea, trimise decĭ pe un servitor în bucătăriă, ca sĕ-i aducă mâncarea predilectă. Servitorul se întórse însĕ cu rĕspunsul, că contesa a oprit de-a se găti mazĕre. Generalul nu ḑise nicĭ un cuvênt şi rĕmase şi mai departe în bună disposiţiă. După masă chiămă însĕ pe oficerul, care avea serviciul, şi-i porunci sĕ nu permită de séră, nicĭ unei persóne femeiescĭ sĕ părăséscă palatul, fiă orĭ cine va fi. Sciind oficerul, că generalul nu glumia şi pretindea ascultare órbă, ordonă sĕ se posteze înaintea faţadei palatului, unde se afla singura întrare, doi grenadirĭ şi le repetă porunca generalului.

Contesa împreună cu fiica ei erau învitate pe aceea séră la un bal arangiat de contele Santa Colonna. Amêndouĕ îmbrăcate splendid, voiau chiar sĕ plece, când, ajungênd la pórtă, paza le respinse cu cuvintele: „Indărăt, damele mele!“

— „Eu sunt dór soţia generalului“ ḑise contesa iritată, încercând sĕ păşéscă înainte. Grenadirii însĕ nu se lăsară înfricaţĭ, ci închiseră contesei drumul, încrucişându-şĭ baionetele. Contesa, nespus de indignată, alergă la contele, pentru de a-se plânge asupra purtărei soldaţilor.

Generalul însĕ îi ḑise: „Linişteşte-te, draga mea, este lucru fórte natural. Tu îi poruncescĭ bucătăresei tale, ér eu le poruncesc soldaţilor mei!“

De atuncĭ nu s'a mai întêmplat, ca contesa sĕ oprescă de a-se găti mazĕre.

(„B. d. U. u. d. W.“)

Desteritatea jonglerilor indianĭ.

După lupta dela Sutledsch în India (1844) tabĕra englesă fù visitată de un renumit jongler (mag. prestidigitator) indian, la producţiunile căruia asistară generalul Napier cu familia şi statul major. Intre alte producţiunĭ, Indianul tăià cu sabia sa în douĕ o lămâiă, pe care ucenicul sĕu o ţinea în palmă. Cu tóte că se amintesce despre un astfel de esperiment în romanul lui Walter Scott, întitulat „Talisman“, totuşi generalul nu credea, că este posibil a tăia cu o singură lovitură drept în douĕ un obiect aşa mic, cum este lămâia, făr' de-a vătăma mâna. Napier ascriea producţiunea acésta mai mult unei înşelătorii decât dibăciei, şi pentru de-a se convinge despre adevĕr, întinḑêndu-şĭ mâna dréptă, generalul provocà pe Indian, sĕ-şĭ probeze la el arta sa.

Artistul esaminà cu atenţiune mâna întinsă, şi refusà de-a face proba.

— „Asta am aşteptat'o!“ strigà generalul. „Şarlataniă“.

— „Nu, nicĭ decum“, ḑise artistul „lasă sĕ-ţĭ esaminez mâna stângă!“

Napier îi împlini dorinţa, şi după o esaminare precisă, Indianul declarà, că va face producţiunea, décă generalul îşĭ va ţine liniştit braţul.

— „Dér pentru-ce mâna stângă şi nu cea dréptă?“ întrebà Napier.

— „Mâna dréptă are o grópă în palmă“ ḑise jonglerul, „şi uşor 'ţĭ-aşĭ puté tăia degetul cel mare. Stânga însĕ ţi-e plană, de aceea pericolul este mai mic“.

Napier mărturisì, că este uimit. „Mĕ încredinţasem acum“ narà el mai târḑiu, „că aci este vorba despre o probă de dibăciă estraordinară, şi trebue sĕ mărturisesc sincer, că décă nu l'aşĭ fi numit pe Indian un şarlatan, şi nu l'aşĭ fi provocat în presenţa adjutanţilor mei, ca sĕ-şĭ probeze arta la mâna mea, atunci bucuros aşĭ fi abstat dela provocarea mea. După-ce însĕ n'o mai puteam face, îmĭ aşeḑai o lămâiă pe palmă şi întinsei braţul. Indianul balansà un minut cu sabia, apoi lovì. Lămâia căḑù la pămênt, şi era tăiată drept în douĕ. Simţii ascuţişul sabiei, ca şi când mi-ar fi trecut un fir rece peste mână“.

prăpăstii numai ca sĕ ajungă c'o óră mai curênd la limanul doririlor sale.

Vai însĕ de călĕtorul, care obosind îşĭ pierde capul şi începe a despera; vai de poporul, care îmbrâncind în lupta cu duşmanii sĕi, îşĭ uită de ţînta şi de chiămarea sa în lume!!

De un lung şir de anĭ — mai ales dela 1881 încóce, când poporul român din Ardeal, Bănat şi Ţéra-unguréscă a încheiat legătura sfântă a frăţiei şi solidarităţii în luptă cu neamicul, constituindu-se într'un singur şi unic partid, cu unul şi acelaşĭ program politic naţional — noi Românii am luptat stăruitor şi cu energiă de fier, şi duhurilor blăstĕmate nu li-a succes a ne înfrânge şi desbina în douĕ tabere de luptă fratricidă. Au putut duşmanii Românismului sĕ ne persecute cu fier şi foc; în putere li-a fost sĕ ne violenteze drepturile nóstre cele mai sfinte; cutezat'au ei sĕ sugrume orĭ-ce mişcare liberă pe terenul cultural politic şi naţional, sĕ ne huléscă şi bănuéscă în faţa străinătăţii şi a tronului ca pe un popor, care hrănesce aspiraţiunĭ neleale şi rĕsturnătóre de stat — dér, repet, n'au putut sĕ ne desbine, sĕ facă a ne sfăşia noi între noi, pregătindu-ne ast-fel cea mai crâncenă lovitură.

Ceea ce însĕ nu li-a succes inimicilor de seculĭ ai Românismului, a succes, durere, acelui spirit diabolic de împărechiere şi neunire, ce a fost întrodus în rêndurile nóstre de nisce suflete micĭ şi decădute, de nisce caractere vile şi venale, carĭ prin intrigĭ şi uneltirĭ, prin şópte infame şi bănuelĭ mişelescĭ au băgat calul Trojan între murii cetăţii nóstre.

Nimic din ce se numesce *caracter* şi *onestitate* politică n'a rĕmas neatins şi neterfelit de aceştĭ eroi de carneval, sub eticheta „naţionalismului". Numit'au „coruptĭ" pe toţĭ bărbaţii noştri de valóre, pe carĭ nu i-au putut corupe; insultat'au cu epitete de „infamĭ" pe toţĭ aceia dintre noi, carĭ nu li-au dat în glas, şi ei, în ale căror inimĭ nu veţĭ afla nimic decât patimĭ órbe şi dorurĭ după mărirĭ deşerte, au avut până şi tristul curagiu de a grăi de rĕu în public chiar şi instituţiunĭ culturale românescĭ, din carĭ nu puteau trage folóse materiale. Elementul, în care pluteau şi plutesc încă fără de genă, a fost şi le este turbureala celor mai infecte personalităţĭ, calumniarea şi discreditarea celor mai vrednicĭ ai noştri, şi degajându-se de orĭ-ce rĕspundere, ca nisce maniacĭ provocat'au şi alergat'au după tot felul de scandale şi s'au jucat în cel mai frivol mod cu interesele şi onórea nóstră naţională.

Şi când le făceau şi le fac ei tóte acestea?

Uitându-şĭ par'că de Dumnedeul părinţilor lor şi de mama, la al cărei sîn au crescut, aceste esistenţe problematice aprind flacăra urelor şi desbinărilor în nisce momente, când arbitriul şi despotismul, siluirea şi forţa brutală sunt înălţate la valóre de lege peste capetele nóstre. Ei ridică pumnalul ucidĕtor al neunirii într'un timp, când rĕul e la culme, când viermele distrugĕtor róde puternic la rădĕcinile stejarului secular al Românismului, când esistenţa naţionalităţii nóstre este pusă în joc cu mult sistem şi cu mare impetuositate. Cutezat'au aceste fiinţe rĕtăcite a îndemna sĕ ne batem şi hărţuim noi între noi, când focul s'a întins peste întreg cuprinsul mult încercatului nostru cămin; când contrarul furişat în casa şi la vetrele nóstre ne dispută până şi dreptul de individualitate; când „liberalismul" corupt al vécului îşĭ arógă pretensiunea de a ne lua până şi cenuşa din vatră şi, aliat par'că cu tóte puterile infernului, ne otrăvesce sufletul, ne invadézǎ şi ne sugrumă limba şi viéţa naţională.

Evident, că în faţa acestei primejdióse şi destructive pornirĭ, datorĭ sunt toţĭ Românii sincerĭ şi desinteresaţĭ, toţĭ bărbaţii noştri cu abnegaţiune în luptă şi cu durere de sórtea şi viitorul némului, a-se ridica unul ca unul pentru stîrpirea radicală a unui rĕu, care s'a încuibat adênc în corpul nostru naţional.

Datorĭ suntem noi toţĭ a striga un veto puternic amăgitorilor şi seducĕtorilor, şi a pune la reson pe acei *cavalerĭ de industriă*, carĭ n'au în vedere decât propriul lor stomac, interesele lor vremelnice.

Scóla, din care au eşit aceştĭ ómenĭ, este scóla ruinii şi imoralităţii politice, ér „ideile" şi „principiile" de carĭ se conduc şi pe carĭ vor sĕ ni-le infiltreze, sunt venin omorîtor pentru némul românesc.

E dér supremă datoriă pentru tot Românul de bine, ca în aceste vremurĭ de grea încercare sĕ-şĭ deschidă ochii şi sĕ-şĭ **cunóscă ómenii.** Nicĭ odată la un popor mândru şi gelos de reputaţia sa, elementele nesincere şi perfide, figurele pocite de clownĭ şi paiaţĭ politicĭ nu pot avé trecere. Atât de mult n'a degenerat dór némul românesc dintre Tisa şi Carpaţĭ, încât sĕ permită la nisce ómenĭ fără căpĕtâiŭ, fără trecut şi fără nicĭ o seriositate şi maturitate politică, a i-se pune în cârcă şi a-l duce legat de ochĭ pe calea umilirii şi a desastrelor!

Am scăpat de robia egipténă; trebue óre sĕ mai petrecem încă patru-decĭ de anĭ în deşertul pocăinţei şi în pustia greşelilor şi rĕtăcirilor, numai din causă, că n'am sciut sĕ ne cunóscem ómenii?

Viéţa ingrată şi năcăjită de până acum, óre nu ni-a umplut încă păharul suferinţelor şi amărăciunilor, şĭ-a trecut óre orĭ-ce feliu de primejdie peste capetele nóstre, încât sĕ ne permitem luxul de a sta la o parte şi de a suferi, ca uneltitorii şi iubitorii de vrajbă din şi afară de sînul nostru sĕ-şĭ continue lucrarea lor de subminare şi nimicire a celor mai sfinte interese de solidaritate şi unire în luptă?

Nu! Chiămarea nóstră nu póte fi indolenţa şi nepăsarea, ci **datoria** mare de stîrpire şi curăţire a tot ce este rĕu şi netolositor în ogorul strămoşesc.

Numai făcênd acésta, lupta nóstră va fi încununată de succese şi numai astfel va fi conservată în mod intact onórea şi demnitatea nóstră naţională.

Până atuncĭ însĕ nu!

T.

CRONICA POLITICĂ.

— 21 Februarie.

„*Pest. Lloyd*" de ierĭ publică următorul comunicat: „Se scie, că din Ardél **emigrézǎ în România fórte mulţĭ Maghiarĭ** — mai ales industriaşĭ — unde ei în scurt timp se *romanisézǎ* cu totul, deóre-ce numai arare-orĭ sunt în posiţiă de a-se întórce în patria lor. După ce legile românescĭ eschid pe emigranţĭ dela multe beneficii, pe carĭ indigenii le pot gusta fără nicĭ o piedecă, respectivii Maghiarĭ sunt siliţĭ sĕ-şĭ câştige cât de curênd indigenatul. Mai ales în *Dobrogia* se află mulţĭ Maghiarĭ din Ardél, carĭ s'au domiciliat acolo, şi numai dilele trecute au trimis o deputaţiune la Bucurescĭ, ca sĕ róge pe ministrul-preşedinte *Sturdza*, sĕ-i sprijinéscă la câştigarea indigenatului. In România indigenatul se votézǎ de cameră. Ministrul-preşedinte Sturdza, după cum i-se anunţă lui „Kel. Ert." a promis deputaţiunei, că îi va sprijini rugarea. — Credem, că aci este o mistificare, deóre-ce „Maghiarii romanisaţĭ", despre carĭ vorbesce „Pest. Ll." şi „Kel. Ert." sunt de sigur Românĭ, carĭ ca cetăţenĭ ungarĭ au emigrat în Dobrogea şi cer acum sĕ li-se încuviinţeze indigenatul în România.

*

Alaltăerĭ ţinură în Agram o adunare comună **ambele fracţiunĭ ale partidei drepte croate.** Afară de *Felnegovicĭ* luară parte la adunare toţĭ aderenţii partidei; cel mai mare contingent îl formau însĕ studenţii, şi mai ales cei dela universitatea din Graz. Problema adunărei a fost de-a delătura divergenţele iscate între ambele fracţiunĭ. După lungĭ consultărĭ şi desbaterĭ sgomotóse, adunarea se disolvă făr' de-a fi ajuns la ceva resultat. Din incidentul acesta diarele maghiare anunţă cu bucuriă, că partida dréptă croată e pe cale sĕ se *disolveze.*

*

Lui „*Pol. Corr.*" 'i-se anunţă din Belgrad, că prinţul **Ferdinand** al Bulgariei a trimis un autograf regelui **Alexandru**, care autograf între altele conţine asigurarea, că Ferdinand îşĭ va da tóte silinţele pentru promovarea *raporturilor celor mai pretinescĭ cu* Serbia. Asigurarea acésta, se dice, că a produs cea mai bună impresiune în cercurile guvernamentale sêrbescĭ, şi că va fi în stare sĕ ştérgă tóte urmele, pe carĭ le-a lăsat după sine resbelul sêrbo-bulgar. Visita prinţului Ferdinand în Belgrad se aştéptă în decursul lunei Aprilie.

*

Din incidentul aniversărei ocupărei sf. scaun, **Papa** primì alaltăerĭ deputaţiunea festivă a cardinalilor şi prelaţilor. In rĕspunsul sĕu Papa făcù amintire şi despre *trecerea prinţului bulgar Boris la ortodoxism,* dicênd următórele: „Spre nenorocire ne-a produs adâncă jale actul demn de compătimire al *aceluia,* care, uitând vorbele evangeliei, *şi-a jertfit atât sufletul propriu, cât şi sufletul fiului sĕu,* deórece a pus motivele politicei lumescĭ înaintea dignităţii creştine şi consciinţei creştine. Măcar de-ar lumina Dumnedeu pe cel rătăcit şi nu ar permite, ca esemplul trist sĕ turbure activitatea nóstră pacînică pentru lăţirea împĕrăţiei Atotputernicului".

*

In camera englesă îşĭ desvoltă *Goschen* programul sĕu privitor la **reorganisarea flotei.** El propuse sĕ se construéscă următórele năi nouĕ: 5 panţerate de resbel, 4 încrucişătóre cl. I 3 de cl. II, şi 6 încrucişătóre de cl. III şi 28 nimicitóre de torpilorĭ. Conform programului lui Goschen, corăbiile acestea ar trebui sĕ se construéscă până în 1899, şi spesele construirilor s'ar urca la *10 milióne* funţĭ sterlingĭ.

*

Diarului engles „*Times*" 'i-se anunţă din Kobe, că regele **Coreii** şi acum încă se află în palatul ambasadei rusescĭ, şi stările revoluţionare din internul regatului încă nu au încetat. Se dice, că Japonia ar fi propus Rusiei, ca amêndouĕ statele sĕ institue *o controlă* asupra Coreii, şi că *între Rusia şi Japonia sĕ se încheiă o alianţă.*

Victoria antisemiţilor în Viena.

Cea mai nouă învingere a antisemiţilor din Viena a fost cea raportată alaltăerĭ, cu ocasiunea alegerilor comunale din colegiul al doiléa electoral.

In 3 dintre 19 cercurĭ au învins „liberalii", pe când *în tóte celelalte 16 cercurĭ au învins antisemiţii.* Victoria antisemiţilor stă mai ales în aceea, că „liberalii", deşi şĭ-au încordat tóte puterile, nu numai că n'au fost în stare sĕ câştige nicĭ un mandat nou, dér şi în cele trei cercurĭ ale lor au pierdut, în raport cu numĕrul lor de astă-tómnă, vre-o 100 voturĭ, pe când antisemiţii, deşi n'au cucerit vre-un mandat nou, dér *au câştigat aprópe 700 de voturĭ nouĕ.* La votarea din Septemvre adecă „liberalii" au primit 9292 voturĭ, pe când acum au primit numai 9200; din contră însĕ, antisemiţii, carĭ la votarea din Septemvre au primit 11.064 voturĭ, *acum au căpĕtat 11.700 voturĭ.* Acésta este o dovadă, că antisemitismul se lăţesce repede chiar şi între zidurile cele mai puternice ale liberalismului jidovesc, care în timp de o jumĕtate de an a perdut aprópe 1000 de alegĕtorĭ.

La votarea de alaltăerĭ, dintre 27,270 alegĕtorĭ au luat parte 21,580. Dintre aceştia au votat ca antisemiţii 11,700, va sĕ dică *majoritatea absolută.* E de observat, că până la amedĭ anti-semiţii erau stăpânĭ şi în cele trei cercurĭ ale „liberalilor". Atuncĭ însĕ guvernul, înspăimêntat, mobilisă în grabă o puternică trupă de funcţionarĭ de-ai statului, pe carĭ în ceasul din urmă îi trimise la urnă. Ast-fel au isbutit „liberalii" sĕ câştige tóte mandatele acelor trei cercurĭ pentru ei.

Astfel déră, în urma alegerilor sĕvîrşite până acum în cele douĕ colegii electorale, *situaţiunea viitorului consiliu orăşenesc din Viena* se presentă astfel: 78 **antisemiţĭ** şi 14 „**liberalĭ**". Mâne, Joi, se va face alegerea în colegiul I electoral. Anti-semiţii speră cu siguranţă, că aicĭ vor face nouĕ cucerirĭ.

Orĭ-care ar fi însĕ resultatul alegerilor de mâne, anti-semiţii vor avé în noul consiliu orăşenesc al capitalei austriace *douĕ din trei părţĭ,* va sĕ dică *consiliul orăşenesc va fi cum se cade anti-semit,* cum a fost şi după alegerile din Septemvre.

Marea întrebare e acum, că ce va face óre Badeni în faţa acestei manifestărĭ a sentimentului public vienes, care deja pentru a treia óră s'a pronunţat în acest chip pentru anti-semiţĭ? O scire telefonică din Viena spune, că acolo sunt fórte mulţĭ de părerea, că în cele din urmă Lueger totuşĭ va trebui sĕ fiă întărit.

Noul metropolit al Bucovinei.

Din Bucovina, Martie 1896.

După multă aşteptare totuşĭ a fost numit administratorul archidiecesei de Mitropolit. Prin Maiŭ 1895 în Nr. 115 al „Gazetei Transilvaniei" am arătat, câţĭ duşmanĭ are *Ciupercovicĭ,* carĭ se îndésă „fără de-a ţiné cont de trecutul şi presentul lor şi fără de-a se esamina, orĭ de posed aptitudine şi desteritate de-a conduce naia ortodoxismului în acéstă ţĕrişóră pe valurile violente, ce se ridică ca munţii din tóte părţile".

„Tribuna" în Nr. 117 din 1895, redactată în acel timp de Bogdan-Duică, vĕdênd cele ce-am dis despre Ciupercovicĭ, se apucà de mine, ér eu în Nr. 132 al „Gaz. Trans." îi fac replica cuvenită. Tot aşa am replicat „Tribunei" şi în Nr. 147 relativ la cele ce-a scris ea în Nr. 135. Am mai scris în „Gaz. Trans." Nr. 157 despre cumĕtrul ghimpel, cum sĕ fi tradat pe Ciupercovicĭ şi 'n urmă în Nr. 264 al „Gaz. Trans." tot din anul 1895, când cu telegrama cea falsificată. Aşa-déră „Gazeta Transilvaniei" cu corespondentul ei a fost *unica foie română,* care în dile de supĕrărĭ a vorbit fără interes şi-a ţinut partea lui Ciupercovicĭ. Acésta o dicem, ca, sĕ cunóscă lumea, că „Gaz. Trans." şi corespondentul ei nu scriu verdĭ şi uscate numai ca sĕ se umple fóia.

De-acuma va tăcé gelosia. „Wiener Zeitung" dela 29 Faur a publicat denumirea lui *Ciupercovicĭ* de mitropolit şi-a lui *Repta* de archimandrit de scaun séu vicar general al Archidiecesei.

Dela aceştĭ doi bărbaţĭ se aştéptă o nouă eră, care sĕ reverse radele ei calde şi binefăcĕtóre asupra celora, ce aştéptă mult dorita mântuire, — mântuirea sorţilor.

Ridicarea salarului preoţesc stă aprópe de un an şi aştéptă sĕ vie Mitropolitul şi sĕ dică consilierului consistorial: 50% sĕ capete fiă-care mai mult la salar. Ce ocasiune binevenită spre a face pe Ciupercovicĭ slăvit şi inmortal. Are numai sĕ dică: aşa vréu, cunosc sórtea preoţilor, 50% sĕ li-se dea adaus la fiă-care sută din salar şi cestiunea salarului este resolvată şi mii de glasurĭ de-ale preoţilor şi copiilor lor se vor ruga lui Dumnedeu sĕ-'i lungéscă firul vieţii!

Vin apoi cooperatorii, cărora li-a nins pe plete aşteptând parochii. Şi aceştia aştéptă mântuire, aştéptă dreptate şi nu preterare, spre a înscrie numele lui Ciupercovicĭ ca tată şi binefăcĕtor în inimile lor şi se vor ruga fierbinte lui Dumnedeu pentru salvatorul lor.

Asta se aştéptă dela nou numitul Mitropolit şi fiă-care se întrébă, întru cât va fi aşteptarea realisată. De-ocamdată lumea crede a nu fi înşelată în aşteptarea ei, căcĭ Ciupercovicĭ şi Repta nu sunt indispuşĭ de-a nu audi şi acorda justele cererĭ. Dee Domnul sĕ fiă aşa şi numele lor sĕ fiă în vecĭ pomenite.

Călĕtorescu.

SCIRILE DILEI.

— 21 Februarie.

Prigonirĭ pentru „Manifest". Din Reghinul săsesc ni-se anunţă, că d-lui advocat *Patriciu Barbu* i-s'a înaintat alaltăerĭ, în 2 Martie n. c., sentinţa, prin care e judecat

pentru subscrierea „Manifestului“ *la maximul pedepsei,* adecă la 15 ḑile închisóre şi 100 fl. amendă.

—o—

Academia Română. Alaltăerĭ s'a deschis sesiunea ordinară a Academiei. Deschiderea sesiunei s'a făcut de Regele.

—o—

Scirĭ personale. D-l Dr. *Ioan Raţiu* sosind erĭ după améḑĭ în Braşov, a petrecut o ḑi în oraşul nostru. In acelaşĭ timp a fost aicĭ şi D-l *Perieţeanu-Buzĕu.* Ambii au plecat aḑĭ după améḑĭ.

—o—

Un fişpan—român! Cine naiba ar fi creḑut, că tocmai acum, sub stăpânirea lui Banffy, ne va fi dat sĕ vedem şi un fişpan *Român.* De pe timpul regretatului căpitan suprem al Chiorului, Sigismund *Pop,* — cum constată o fóiă unguréscă, — nu s'a mai pomenit fişpan român până aḑĭ, sub stăpânirea lui Banffy. Dér sĕ vedem, cine este Românul ales de Banffy?—Este *Vincz Gyula,* al căruia tată a fost solgăbirĕul *Vincz György,* ér moş séu bunic al sĕu a fost *protopopul român greco-catolic din Maramureş, George Vinţ.* Vincz Gyula, de curênd numitul fişpan al comitatului Ugocia, s'a născut la 1841 în comuna *Apşa de sus,* în Maramureş, va sĕ ḑică este consătén cu Escelenţa Sa Metropolitul *Mihalyi* din Blaşiu; ba ni-se spune, că el este *absolvent al teologiei din Gherla,* unde ca cleric român greco-catolic se numia *Iuliu Vinţ.* După absolvarea teologiei, el a ocupat funcţiunĭ în administraţia comitatului Maramureş, servind într'un timp ca solgăbirĕu, apoi fisolgăbirĕu, la 1892 fu ales deputat dietal, se înţelege, cu program guvernamental. Pentru ca sĕ se scie mai lămurit, pentru carĭ „merite“ a ajuns acest „Român“ sĕ fiă numit fişpan, vom spune, că el este *vice-preşedintele şi tot-odată cel dintâiŭ membru fundator al Kulturegylet-ului din Maramureş.* Atâta ajunge. Ca o caracteristică mai adaugem, că fóia unguréscă „Bud. Hirl.“, după ce constată, că acesta este *„primul fişpan de naţionalitate română“*, adauge imediat: *„dér e Maghiar cu trup, cu suflet!“*

—o—

Proces de pressă. Procesul de pressă intentat de procuratura din Oradea-mare contra ḑiarului „Lumina“, ce apărea anul trecut în Giula pentru articolul. *„50 fl. sĕu ispita dascălilor confesionalĭ“*, se va pertracta mâne, în 5 Martie n. în Oradea-mare.

—o—

Conferinţă inaugurală. Cetim în *„Ziua“*: Vinerĭ séra la Universitate, d-l Onciul şĭ-a început cursul de Istoria Românilor din secolele XIII—XVIII printr'o remarcabilă conferinţă asupra concepţiei sciinţelor istorice şi importanţei lor. Noul profesor a fost onorat la cursul sĕu inaugural cu presenţa mai multor colegĭ universitarĭ — d-nii Urechiă, Bogdan, Iorga şi alţii, carĭ l-au aplaudat din tótă inima. D-l Onciul a insistat în deosebĭ asupra importanţei istoriei naţionale pentru orĭ-ce societate, care are pretenţiunĭ de progres şi cultură. Studiul istoriei naţionale este scóla, la care se fac bunii cetăţenĭ prin întărirea consciinţei de stat politic. Se pare că acéstă lecţie inaugurală, care a avut o aşa de frumósă reuşită, se va publica într'o revistă literară. D-l Onciul este bucovinén; d-sa n'are totuşĭ aprópe de loc accentul provincial, şi deşi crescut la scóla germană, vorbesce o limbă românéscă fórte curată. Afară de două trei asperităţĭ datorite terminologieĭ germane, cu care este deprins, tînĕrul profesor, deşi savant, vorbesce cu toţĭ ómenii. Acésta a adăogat mult la succesul d-sale, succes, care nu i-ar fi lipsit orĭ şi cum prin fondul conferinţei şi prin vădita putere de stăpânirea obiectului. Cursurile d-lui Onciul vor urma regulat de două-orĭ pe săptĕmână: Marţa la 8 şi jum. diminéţa; Vinerea, la 5 d. a.

—o—

Budgetul român. Cetim în „Le Progres“: D-l G. C. Cantacuzino, ministrul financelor, este complect restabilit. Aḑĭ séu mâne va putea eşi din casă. Depunerea budgetului, întârḑiată prin bóla ministrului de finance, se va face de sigur Marţĭ séu Miercurĭ. Cu privire la acésta, aflăm că budgetul e perfect echilibrat; că cu o diferinţă cam de 100.000 lei, budgetul atinge suma din anul budgetar curgĕtor, adecă 209 milióne, şi că, faţă cu suprimarea taxei de 4 lei pentru întreţinerea clerului şi cu sporirea cheltuelilor pentru armată şi pentru instrucţiunea primară, echilibrul s'a obţinut prin seriόse economii în administraţie.

—o—

Religiunea în scólele poporale. In şedinţa dela 2 Martie a Reichsrath-ului austriac, deputatul polon Chotkovski a cerut, sĕ se pună mai mare pond pe propunerea religiunei în scólele poporale. Ministrul de culte numai decât a şi promis acésta.

—o—

Costumul naţional maghiar. Tinerimea universitară maghiară din Budapesta a trimis un apel tuturor scólelor înalte din Ungaria, în care studenţii acestor institute sunt provocaţĭ sĕ se alăture la mişcarea pornită în cestiunea purtărei de costume naţionale. In apel se spune tot-odată, ca din costumul naţional sĕ se facă costume studenţescĭ, ca aşa la orĭ-ce ocasiune festivă studenţii se pótă apăré în aceste costume.

Statistica sanitară pe anul 1894.

Statistica nu descopere nimica nou, ea scóte numai realul la ivélă, punêndu-l în bună ordine, ca sĕ-'l pótă vedé cel ce are ochĭ şi priceperea cuvenită. Astfel statistica financiară şi agricolă ne dă icóna averii unei ţĕrĭ, ér statistica sanitară scóte în relief puterea de viéţă a unui popor.

E bine şi absolut de lipsă, ca şi noi Românii transilvănenĭ sĕ ne mai ocupăm câte odată cu statistica; ér nefiind noi în stare a o compune înşine, sĕ studiăm lucrarea altora.

Mai de căpetenie este statistica sanitară, pentru-că mai întâiu trăesce un popor, urmând celelalte — aşa ḑicênd — cu o consecuenţă naturală.

In timpul din urmă a apărut *statistica sanitară a României de Dr. Felix şi cea a Ungariei* pentru anul 1894, în carĭ ţĕrĭ locuesce majoritatea poporului român. Amêndouĕ ne interesézā în mĕsură egală, căcĭ numai la olaltă ne pot da icóna fidelă a progresului séu regresului sanitar al Românilor.

Sĕ constatăm cu bucuriă încă dela început, că în amêndouĕ regatele serviciul sanitar a făcut în anii din urmă progrese însemnate. S'au sistemisat cercurile sanitare, înzestrându-se după putinţă cu organele necesare, s'a înmulţit personalul sanitar, spitalele, staţiunile de cură etc. Dér cu tóte acestea starea sanitară a populaţiei nu prea este mulţămitóre; căcĭ bólele molipsitóre seceră încă cu grămada jertfe între copiiĭ nevinovaţĭ, sifilisul nu scade de loc, tifusul şi malaria (mai cu sémă în România) grasézā în multe locurĭ.

Dér sĕ vedem câteva cifre, pentru-că ele vorbesc mai elocuent şi mai convingĕtor, decât vorbele simple. Voiu considera mai mult pe cele din România după Dr. Felix, referindu-se cele din Ungaria în mare mĕsură şi la alte popóre.

Au murit în decursul anului 1894 de bóle infecţióse în România 8841 indiviḑĭ, ér în Ungaria 36,600. (Pentru orientarea cetitorilor notez, că între poporaţiunea României şi a Ungariei e proporţia ca 1 la 3). Cele mai multe decese sunt causate de scarlatină şi anghina difterică, mai puţin vinovate sunt pojarul, tusa măgărescă şi lângórea.

De amintit e, că în România s'au constatat în anul 1894 şi 32 casurĭ de lepră, care în Ungaria nu se află.

O bólă în consecuenţele sale primejdiósă este conjunctivita granulósă (trachomă), a cărei vindecare radicală recere un tratament îndelungat şi o răbdare esemplară atât din partea medicului cât şi bolnavului. Ea e din cale afară lipiciósă şi de sigur pricinuesce orbirea multor mii de indiviḑĭ, carĭ devin apoi o plagă socială. In anul 1894 au fost 443 persóne internate cu trachomă în spitalele României, consultaţiunĭ s'au dat la 5431 bolnavĭ ambulanţĭ; ér în Ungaria s'a constatat trahoma în 24,227 de casurĭ. Acestea sunt cifre enorme!

Un morb de asemenea *fórte periculos pentru societate e sifilisul,* care — durere! — se sporesce din an în an. Statistica României pe 1894 ne arată 8061 de persóne infectate de sifilis, carĭ şĭ-au căutat sănĕtatea în spitale, ér 41,615 persóne au luat consultaţii medicale, ca bolnavĭ ambulanţĭ. Numĕrul sifiliticilor în Ungaria nu se póte spune esact, deóre-ce în lucrarea oficiósă datele nu sunt sumate; că nu e mic, se póte vedé din împrejurarea, că în unele regiunĭ ale ţĕrei a trebuit sĕ se instaleze spitale speciale. Atât statul român cât şi cel ungar are prescripţiunĭ anumite contra sifilisului: dér ele nu vor aduce róde, până ce nu va sta şi societatea într'ajutor şi nu-şĭ va *ridica moralul* în vederea înspăimêntătórelor urmărĭ, ce are sifilisul.

Ca bóle — aşĭ puté ḑice — proprii României sunt de însemnat paludismul (frigurile), cu formele lui acute şi chronice, şi pelagra. Cea dintâiu e causată de evaporaţiunile bălţilor şi mlăştinelor puturóse, ce se află în multe părţĭ ale României; ér cea din urmă este „bóla miseriei, causată prin porumb stricat“. Amêdóuĕ răpesc multe jertfe şi fac o mulţime de ómenĭ incapabilĭ de lucru.

Multe din remediile propuse de Dr. Felix pentru combaterea paludismului n'ar strica nicĭ la noi, în special regularea unor ape curgĕtóre, carĭ an de an se revarsă, curăţirea şi pardosirea stradelor şi curţilor etc.

(Va urma).

SCIRĬ ULTIME.

Budapesta, 3 Martie. Guvernul a rugat în scris pe primatele, sĕ facă paşi la Roma, ca Papa încă sĕ fiă representat la serbarea mileniului.

Viena, 3 Martie. Ministrul austriac de finanţe *Bilinsky* declară în cameră, că *cestiunea pactului,* fiind de-o importanţă estra-ordinară pentru interesele de stat şi economice ale monarchiei, recere timp de cugetare şi de aceea rugà camera sĕ-i dea guvernului timpul necesar pentru de-a afla calea potrivită spre a îndestuli ambele emisfere ale monarchiei.

De aci se conchide, că ministrul se gândesce la amânarea pertractărilor pactului.

Scirĭ telegrafice.

Roma, 4 Martie. Infrângerea, ce-a suferit armata italiană în Africa, a produs aicĭ mare consternare. Se crede, că trei generalĭ au căḑut.

S'a hotărît, ca numai decât sĕ se trimită în Africa alţĭ 30,000 de soldaţĭ.

DIVERSE.

Servitórele englese. Multe lucrurĭ frumóse se vorbesc despre servitórele englese şi cu deosebire despre destoinicia, despre curăţenia şi hărnicia lor. O femeiă din Anglia însĕ, cu totul altcum caracterisézā într'o fóiă englesă, pe servitórele de acolo. Ētă ce ḑice ea între alte multe: Servitórele nóstre de cele mai multe-orĭ, sunt atât de neghióbe, încât omul trebue sĕ se mire de ele. Tótă sciinţa bucătăresei stă în aceea, că aruncă într'o ólă varḑă orĭ cartofĭ, séu că grămădesce în cuptor mai multe lucrurĭ peste olaltă. Rostbeef-ul (friptură) se frige de sine pe frigare, ér carnea o taie o maşină anume. Sosul îl cumpără dómna casei în sticlă. O bucătărésă, care scie sĕ gătescă o prăjitură séu vre-o papară trece de mare lucratóre. Cameriera aşterne paturile, dér hainele nu le întórce, ci lasă sĕ se adune gunoiul şi numai când şi când, cam odată în săptĕmână, orĭ chiar la douĕ săptĕmânĭ odată îl curăţă. Când curăţă, cameriera têrăe tóte mobilele în mijlocul odăei şi le grămădesce peste-olaltă. Prin ungheţe însĕ, gunoiul rĕmâne grămeḑĭ. După ce a măturat, têrăe mobilele éräşĭ, dér nu la locul lor de mai nainte. Odăile după-ce le-a grijit, aşa sunt de curate, ca şi imperiul roman după năvălirea Goţilor. Dintre servitóre nicĭ una nu scie sĕ cóse, nicĭ atâta măcar cât li-e de lipsă lor, la spălat şi călcat de asemenea nu se pricep. Pentru spălatul rufelor se folosesc maşinĭ de spălat, în care pun rufele, şi atâta le frecă, până când mai tóte se rup. Fiă-care servitóre are douĕ toalete. Când lucră póртă o toaletă de carton simplă şi pe cap o năframă. După ameḑĭ însĕ, cam pe la 4 óre, urmézā o „metamorfosare“ generală. Servitórele îmbracă o toaletă négră, garnisită frumos cu pantlicĭ şi pe cap o legătóre frumósă. Când cineva se întêlnesce cu o servitóre pe stradă, crede că-i vre-o cocónă din cine sciă ce familiă. Servitórele Englesilor după 4 óre p. m. nu mai lucrézā nimic, ci şed şi *cetesc romane.* Ele îşĭ pot părăsi stăpânul fórte uşor; e destul sĕ spună la poliţiă, că sunt bolnave, séu că a primit dela părinţĭ telegramă, orĭ epistolă că sunt bolnavĭ şi că trebue sĕ mérgă acasă, în acest cas stăpânul nu le póte opri şi trebue sĕ le lase sĕ mérgă. Astfel servitórele englese duc o viéţă liberă, vrednică de invidiat.

Aventurile unor emigranţĭ din Ungaria în Brasilia. Din Pojun se scrie următórele: In primăvara anului 1893 vre-o 50 de locuitorĭ din comuna Zavod (Czili) comitatul Pojun, s'au decis sĕ-şĭ părăsescă patria lor pentru totdéuna, şi sĕ-şĭ caute norocul în Brasilia, pentru-ca acolo sĕ se înavuţescă. Intre emigranţĭ, carĭ cei mai mulţĭ erau ómenĭ inteligenţĭ, erau şi femei şi la vre-o 30 de băeţĭ micuţĭ. Cu cele mai frumóse speranţe au ajuns emigranţii în Brasilia, dér aci s'au vĕḑut amar înşelaţĭ în planurile lor. In Brasilia erupse cunoscutul resbel intern, şi emigranţii nu prea erau sigurĭ cu viéţa. Astfel bieţii emigranţĭ se duseră în luna Noemvre al aceluiaşĭ an la San-Paolo, ca de aci cât mai iute sĕ pornéscă ér spre Europa. Era prin 22 Noemvre, când emigranţii steteau cu femei, copii, cu tóte la port, fiind-că se auḑise, că totuşĭ în fine va fi vre-o naie, care sĕ mérgă spre Hamburg. Abia se făcù nópte, când de-odată sosi la port un oficer cu un despărţĕmênt de ostaşĭ (gardiştĭ naţionalĭ), carĭ prinseră pe 11 dintre emigranţĭ, pe cei mai robuştĭ şi mai sănĕtoşĭ şi cu puterea îi escortară în casarmă şi îi îmbrăcară în uniformă militară. Cu tóte că femeile plângeau şi se rugau ca sĕ-i lase în libertate, totuşĭ emigranţii numai decât fură duşĭ pe câmpul de bătaiă. Lunĭ întregĭ n'au mai auḑit rudeniile de consoţii lor duşĭ în bătaie. In fine totuşĭ, când preotul din Zavoda primi o epistolă dela unul din eroii fără voiă, pe care o şi publică în mai multe foi din Ungaria, regimul ungar luà în apĕrare pe cetăţenii sĕi, carĭ au fost tractaţĭ aşa de neuman. Consulatul austro-ungar a aflat, că cei asentaţĭ fără voie au fost următorii: Martin şi Florian Prevay, Mahail Sisolac, Iosif Maizun, Iosif şi Florian Prelecz, Iosif Studenits, Mih. Puscaş, Paul Gajda şi Marcus Mesni. Mih. Horvath şi M. Mesni la apararea dela Loja au fost răniţi de mórte. Resbelul se fini, şi cei 11 cetăţenĭ ungarĭ fură liberaţĭ fără sĕ li-se plătéscă ceva. Numai păşirei energice a consulatului austro-ungar din Rio-de-Janeiro este a-se mulţămi, că emigranţii în fine şĭ-au primit plată dela regimul din Brasilia în sumă de 1650 fl. 8 cr. Locuitorilor din Zavoda, carĭ s'au luptat în Brasilia li-s'au trimis suma prin viceşpanul comitatului Pojun şi pe fiă-care s'au venit 150 fl.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 Martie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.10
Renta de corone ung. 4% . . .	99.—
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$% .	124.—
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	101.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.40
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	96.60
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	96.50
Imprum. ung. cu premii	154.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	143.25
Renta de hârtie austr.	101 15
Renta de argint austr.	101.10
Renta de aur austr.	122.60
Losurĭ din 860	146.50
Acții de ale Băncei austro-ungară.	988.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	413 50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	376.50
Napoleondorĭ.	$9.57^1/_2$
Mărcĭ imperiale germane . . .	$59.02^1/_2$
London vista	120.75
Paris vista	$47.82^1/_2$
Rente de corone austr. 4%. . .	101.45
Note italiene.	42.55

Cursul pietei Brașov.

Din 4 Martie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Argint român.	Cump.	9.44	Vênd.	9.49
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.54	Vênd.	$9.56^1/_2$
Galbenĭ	Cump.	5.62	Vênd.	5.67
Ruble rusescĭ	Cump.	$127.^1/_2$	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58,60	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Nrul **2658** - 1896.

Publicațiune!

In **I Aprilie a. c. la $12^1/_4$ óre înainte de prânḑ** se va ținea în biroul D-lui primar al orașului Brașov (în Ungaria) o pertractare de oferte asupra vênḑărei per trunchiu à 34.800 m³ de lemne de brad și molif, ca quantitate pentru **perioda anilor 1896 până la 1904, inclusive crutările lemnelor de acelașĭ soiu din anul 1895**, mai departe 15000 m³ de lemne de fag din classa economică B. ca quantitate pentru perioda anilor 1897 până 1904, ambele quantitățĭ și soiurĭ din revierul Timiș.

Condițiunile de oferte și acele contractuale se pot examina dela 7—1 óră în biroul forestieral orășenesc.

Ofertele provĕḑute cu timbru de 50 cr., în care au de a-se aminti în citre și litere ofertul pentru metru cubic și în carĭ este de a-se da din partea oferentului declarațiunea, că 'i sunt cunoscute condițiunile de oferte și acele contractuale și că se supune lor necondiționat, **au de a se ascerne până la 12 óre a amintitei ḑi** D lui primar locțiitor, senatorului Carol Iacobi.

Ofertele au sĕ conțină ca vadiu 10% din ofertul pentru un quant anual de 3900 m³ lemne de brad și 1900 m³ lemne de fag, mai departe numele și locuința oferentului.

Deschiderea ofertelor va avea loc la $12^1/_4$ óre a mintitei ḑile.

Pădurea se află în nemijlocita apropiere a calei ferate de stat.

Brașov, în 27 Februarie 1896.

918,1—3. **Magistratul orășenesc.**

Publicațiune de licitație.

Bisericile române ort. rĕs. dela Sf. Nicolae din suburb. Scheiiu și dela St. Adormire din lăuntru Cetății Brașov vênd, pe cale de licitațiune, următórele pĕmênturĭ respective locurĭ de clădire, ce constitue proprietatea lor, și sunt situate în hotarul Brașovului și adecă:

1. Un loc situat lângă Blumena între strada fabricei și între strada cea nouĕ, pe care trece tramvaiul spre gară, din complexul sub Nr. top. 10651/1 10652 și 10653, care loc este în mărime de 2343 metri cuadrațĭ și pe care sĕ póte edifica o vilă.

2. Un loc aprópe de gara Brașovului pe lângă strada tramvaiului spre gară în mărime de 1147 metri cuadrațĭ Nr. top. 10727/1.

Pentru vênḑarea acestor două lucrurĭ sĕ va ținea licitațiune verbală în 19/31 Martie 1896 în cancelaria advocatului, Nicolae Strĕvoiu Brașov cetate piața cailor Nr. 6.

Până la ḑiua licitațiunei sĕ pot trimite oferte în scris la adresa Advocatului Nicolae Strĕvoiu în Brașov unde sĕ pot vedea și schița de situațiune și condițiunile licitațiunei.

Brașov, 17 Februarie 1896 st. v.

ABONAMENTE
LA „GAZETA TANSILVANIEI"

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ	3 fl. —
Pe șese lunĭ	6 fl. —
Pe unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe șese lunĭ	20 fr.
Pe unŭ anŭ	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ	2 fl. —
Pe șese lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anŭ	8 francĭ.
Pe șese lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai ușorŭ și mai repede prin **mandate poștale.**

Domniĭ, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei."

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Tr. accelerat: — óre — m. diminéța.
Trenul de persóne: 8 óre diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după ameḑĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: — óre — minute séra.

3. Dela Zĕrnesci la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 36 min. diminéța.
Trenul mixt: 1 óră 29 min. după am.
Trenul mixt: 0 óre — min. séra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul de pers.: 8 óre 15 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Brașov*)

Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra
Tr. accelerat: — óre — min. séra.

2. Dela Brașov la Bucurescĭ:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: — óre — m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de ameḑĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Brașov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 8 óre 35 min. diminéța.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 0 óre — min. séra.

4. Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 1 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Brașov la Sinaia*)

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circuléză numai Joia Dumineca și la sêrbătorĭ.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.